ACADEMIA ROMÂNĂ

Comunicat de presă
21 septembrie 2026

Pentru o responsabilă și corectă evaluare a cercetării științifice

Adunarea Generală a Academiei Române a discutat, în sesiunea din 17 septembrie 2026, principiile care trebuie să stea la baza evaluării cercetătorilor, a institutelor și a proiectelor de cercetare.

Academia Română constată cu îngrijorare creșterea accentuată a numărului de articole științifice provenite din România, apărute în reviste cu practici editoriale care ridică semne de întrebare privind profesionalismul procesului de *peer-review* (evaluare făcută de către specialiști din domeniu). Avem în vedere reviste al căror model economic se bazează pe taxe plătite de către autori, astfel încât venitul editurii depinde direct de numărul articolelor acceptate, și care prezintă mai multe dintre următoarele caracteristici:

- publică în exces numere speciale, încredințate unor editori invitați cu experiență profesională și vizibilitate internațională reduse;
- au un timp de procesare editorială (*turnaround time* – timpul scurs de la primirea articolului şi până la acceptarea acestuia) extrem de scurt, deloc compatibil cu un proces de *peer-review* temeinic și serios;
- au o rată de respingere mică în raport cu normele disciplinei, mult sub cea a revistelor științifice consacrate, ceea ce sugerează un grad redus de selectivitate și de interes pentru valoarea științifică a manuscriselor;
- sunt caracterizate de un procent exagerat de mare de autocitări și de citări intra-editură (citări încrucișate între revistele aceleiași edituri);
- recurg la campanii agresive prin e-mail de solicitare de manuscrise (inundând cercetătorii cu spam academic și adresându-se adesea unor cercetători al căror domeniu de activitate nu are legătură cu profilul revistei).

Toate aceste aspecte caracterizează modul de operare al așa-numitelor reviste prădătoare și al fabricilor de articole, practicante ale unui model de afaceri care urmărește în primul rând profitul obținut de pe urma publicării rapide şi fără discernământ a unui volum imens de articole, pe baza unui proces superficial de *peer-review*, menit să identifice și să disemineze rezultatele științifice cu adevărat valoroase.

Academia Română consideră că este greu de acceptat ca o bună parte din bugetul alocat cercetării din institute și universități, și așa departe de a fi satisfăcător, să fie consumată pe taxele, deloc neglijabile, de publicare a articolelor.

Academia Română încurajează cercetătorii, în special pe cei tineri, să opteze pentru reviste științifice consacrate, caracterizate de un proces autentic de evaluare științifică, şi să nu se lase ademeniți de tentația publicării rapide în reviste care doar mimează acest proces, chiar dacă revistele în cauză au indicatori scientometrici mari, obținuți însă ca rezultat al unor strategii editoriale discutabile. Dacă decizia de publicare în astfel de reviste este determinată de dorința legitimă de a împărtăși rezultatele științifice unui public cât mai larg, reamintim că accesul deschis nu presupune neapărat plata unei taxe: cele mai multe reviste consacrate permit depunerea manuscrisului în arhive deschise (e.g., arXiv, arhive instituționale), există reviste de calitate cu acces deschis fără taxe pentru autori, iar numeroase jurnale științifice oferă opțiunea *Open Access* după acceptarea articolului, în urma unui proces de *peer-review* riguros.

În această perspectivă, Academia Română recomandă universităților și institutelor de cercetare să încurajeze și să susțină cercetarea de calitate, care conduce la un progres al cunoașterii, cu rezultate publicate în reviste cu un bun renume, și nu supraproducția științifică, fără relevanță și publicată în reviste care doar simulează un proces editorial serios. Facem apel la îndrumătorii de doctorat să explice tinerilor că aceste reviste sunt deosebit de dăunătoare pentru climatul academic și de cercetare și să nu accepte elaborarea tezelor de doctorat pe baza unor asemenea publicații.

Constatăm, de asemenea, în ultimii ani, o proliferare periculoasă a congreselor/conferințelor internaționale prădătoare care, și ele, contribuie la falsificarea CV-urilor cercetătorilor.

În condițiile în care majoritatea indicatorilor scientometrici (cum ar fi factorul de impact, scorul de influență sau indicele Hirsch) sunt în mod clar influențați de astfel de practici editoriale discutabile, Academia Română propune reducerea ponderilor atribuite acestor indicatori în evaluarea cercetătorilor, a proiectelor de cercetare și a instituțiilor de cercetare, precum și trecerea la un proces de evaluare calitativă cu respectarea principiilor Acordului european privind reforma evaluării cercetării (CoARA, 2022), în care accentul să se pună pe valoarea, impactul și relevanța rezultatelor cercetării și nu pe formule aritmetice goale de conținut. Evaluarea unui cercetător și a unui institut trebuie să se bazeze, în primul rând, pe calitatea publicațiilor/brevetelor/patentelor, pe ceea ce aduc cu adevărat nou și original. Dincolo de numărul citărilor, relevantă este și calitatea lor, care poate fi, la rândul ei, evaluată: cine, cum și în ce jurnal citează o anumită lucrare.

Biroul Prezidiului Academiei Române